ดุลพินิจในการประเมินผลงาน

นักการศึกษาบ้านเราได้คิดปรับปรุงแก้ไขการศึกษาจนถึงการปฏิรูปการศึกษากันบ่อย

คิดทำกันบ่อยมากพอ ๆ กับท่านนายพลคิดกันแต่เรื่องทำรัฐประหารยึดอำนาจ

ท่านว่า แล้วแต่ท่านดอกเตอร์นักวิชาการในกระทรวงศึกษาธิการประเภทที่เขาเรียกกันว่าพวกเจ้าลัทธิท่านมีเวลาว่างและของขึ้นทางวิชาการได้ที่หรือยัง

ตอนนี้มีข่าวชักเข้าชักออกอีก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนใหม่ท่านจะแบ่งการบริหารการศึกษาออกเป็นทบวงอีกสามทบวง ของใหม่ยังไม่เข้าที่เข้าทาง เบื่อซะแล้ว

ครูบาอาจารย์ทุกวันนี้ท่านก็ยุ่งวุ่นวายน่าเห็นใจ ไหนจะต้องสัมมนาอบรม ไหนจะธุรกิจเสริมหรือเปิดกวดวิชาเสียเองสำหรับบางท่าน ไหนจะต้องสอบแข่งขันเป็นผู้บริหาร ไหนจะต้องทำผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่ง

แล้วจะเอาเวลาไหนมาสอนจนลูกศิษย์ร้องเพลง ทูเซ่อร์วิธเลิฟด้วยความตื้นตันใจเล่า

สมัยก่อนคุณครูท่านใช้การสอบวุฒิเลื่อนตำแหน่ง เป็นครู พ.ป. ครู พ.ม. น่ารักดีไม่มีปัญหา สอนเด็กโง่ ๆ จน ๆ จากโรงเรียนบ้านนอกอย่างกระผมให้มีปัญญาพอมาสอบเรียนมหาวิทยาลัยกับเด็กเทพเขาได้

ขอคุยเพื่อระลึกถึงพระคุณครูหน่อยเถอะ

สมัยนี้ท่านใช้ การประเมินผลงานในการเลื่อนตำแหน่ง

น่าสนใจครับผม เพราะสมัยก่อนครูท่านสมถะไม่ทะเลาะกันเรื่องเลื่อนตำแหน่งที่สมัยนี้มันพัฒนาซับซ้อนกันจนถึงโรงถึงศาล

อาจารย์ ๓ ระดับ ๘ ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ท่านหนึ่งได้รับแจ้งจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการว่า ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ที่เสนอเพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ ๓ ระดับ ๙ น่ะ คณะกรรมการข้าราชการครูท่านมีมติ ไม่อนุมัติ

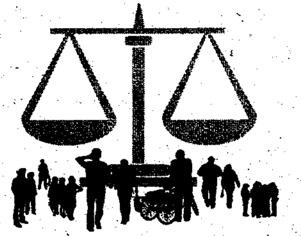

กฎหมายข้างตัว

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตจากการพิจารณาผลงานประกอบมาให้อ่านด้วยเพื่อความโปร่งใสไม่ข้องใจ

แต่อาจารย์อ่านแล้วข้องใจมากขึ้นเพราะท่านตั้งข้อสังเกตว่าหนึ่งเนื้อหาไม่ครอบคลุมวิชาสถาปัตยกรรมภายใน สองมีความเข้าใจที่แตกต่างกันทางปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี และวิธีวิทยาทางด้านสถาปัตยกรรมภายในหรือมัณฑนศิลป์ซึ่งเป็นของใหม่

ท่านอาจารย์จึงอุทธรณ์ต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้ผลเหมือนเดิมตามปกติ ท่านไม่อนุมัติคำอุทธรณ์

ไปถึงศาลปกครองแน่ แต่ก่อนเปิดศึกพึงรู้เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง อาจารย์จึงขอทราบรายชื่อคณะกรรมการพิจารณาผลงานทุกคน กระบวนการพิจารณาผลงานทั้งหมดทราบแล้วจึงถึงบางอ้อ ต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง

มีคำขอให้ยกเลิกคณะกรรมการพิจารณารวมทั้งมติและผลการพิจารณา ขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิวิชาการทางด้านสถาปัตยกรรมภายในหรือมัณฑนศิลป์และให้เปิดเผยรายงานการประชุม รายชื่อคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ความรู้และประสบการณ์หลังมีมติแล้วด้วย เพื่อความเป็นธรรม

เรื่องนี้มีประเด็นพิพาทว่า ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจไม่อนุมัติโดยชอบหรือไม่

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนมติที่ไม่อนุมัติดังกล่าว ให้ประเมินผลงานอีกครั้งหนึ่งโดยเร็ว และให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางสถาปัตยกรรมภายในโดยตรง

ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ท่านวินิจฉัยว่า คู่มือการประเมินตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการครู กำหนดไว้ตามข้อ ๕ ว่า ต้องมีผลงานซึ่งแสดงความเชี่ยวชาญหรือที่คณะกรรมการข้าราชการครูผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าสามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีรายการพิจารณา ๒ รายการคือ คุณภาพและประโยชน์ของผลงาน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่อ่านผลงานจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญเพียงพอ

กรณีจึงต้องพิจารณาคุณสมบัติผู้ที่อ่านผลงานว่าเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์การทำงานในสาขาวิชาที่ประเมินหรือไม่ เพื่อการใช้ดุลพินิจในการประเมินโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

ผู้ฟ้องคดีเสนอผลงานเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมภายใน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ คนคือ ๑. นาย ส. จบการศึกษาปริญญาโทบริหารงานก่อสร้างสาขาเทคนิคการก่อสร้าง ตำแหน่งสุดท้ายผู้อำนวยการวิทยาเขตระดับ ๙ ๒. นาย ว. จบปริญญาโทครุศาสตร์อุตสาหกรรมและการบริหารการศึกษา ตำแหน่งสุดท้ายศึกษานิเทศก์ ๙ สาขาโยธาสำรวจและผู้อำนวยการวิทยาลัยระดับ ๙ ๓. นาง ว. ปริญญาโททางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ ตำแหน่งสุดท้ายผู้อำนวยการวิทยาลัยระดับ ๙ จะเห็นว่านาง ว.เป็นผู้มีวุฒิทางด้านสถาปัตยกรรมเพียงคนเดียวแต่ก็มิใช่สถาปัตยกรรมภายในหรือมัณฑนศิลป์อันเป็นสาขาโดยตรงที่ผู้ฟ้องคดีเสนอผลงาน

เมื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสามมิได้เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางสถาปัตยกรรมภายในโดยตรง ไม่ว่าผลงานของผู้ฟ้องคดีจะเป็นระดับพื้นฐานหรือลึกซึ้ง ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสามก็หาใช่ผู้ที่มีคุณสมบัติพอเพียงที่จะประเมินผลงานตามคู่มือการประเมินตำแหน่งได้ไม่

จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ไม่มีพื้นฐานขององค์ประกอบความรู้และประสบการณ์การทำงานอย่างเพียงพอที่จะประเมินผลงานของผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

พิพากษายืน (คำพิพากษาที่ อ.๕๙/ ๒๕๔๙)

ยังมีเสียงอีกว่า ตั้งชุดใหม่ตามสเปกต้นมากหมอ มากความ.

พิสิษฐ์ พลรักษ์เขตต์

praepim@yahoo.com